

Muammer Sun'un Koro Eserlerinin Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarında Kullanılabilirliğine Yönelik Öğretim Elemanı Görüşleri

Instructors' Opinions on the Usage of Muammer Sun's Choral Works in the Department of Music Education

Elif AYDIN¹
Ajda ŞENOL SAKİN²

¹Bursa Uludağ Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Bursa, Türkiye

²Bursa Uludağ Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı, Bursa, Türkiye

ÖZ

Koro derslerinin repertuvarlarında Muammer Sun'un eserlerine çoğunlukla yer verilmektedirler. Muammer Sun bestelediği pek çok şarkı, türkü düzenlemeleri ve koro eserleriyle sadece çocukların müzik eğitimine değil gençlerin de eğitimine katkıda bulunmaktadır. Bunun yanı sıra besteci Koro Dağarcığı ve Gençlik Koroları için Genişletilmiş Koro Dağarı kitapları ile koro eğitiminde hedeflenen kazanımlara yönelik eser seçiminde büyük kolaylık sağlamaktadır. Araştırma ile Muammer Sun'un eserlerinin kullanılma durumu, bestecinin koro derslerinde seslendirilen eserleri, eser seçimi ve bu eserlerin koro eğitimi açısından öneminin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda müzik eğitimi ana bilim dallarında görev yapan koro öğretim elemanları ile görüşmeler yapılmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik yaklaşımın benimsendiği araştırmada veri toplama aracı olarak görüşme yöntemi kullanılmıştır. Yapılan görüşmeler sonucunda araştırmaya katılan tüm öğretim elemanlarının Muammer Sun'un koro eserlerinden yararlandığı belirlenmiştir. Ayrıca bestecinin eserlerinin koro derslerinde belirlenen hedef davranışları gerçekleştirmek için çok uygun olduğu, eserlerin özellikle prozodi açısından uygunluğu, armonik açıdan zenginliği, kolay öğrenilebilirliği, çoksesliliği tanıtması, öğrencilere hitap etmesi ve milli duyguları pekiştirmesi nedeniyle kullanıldığı öğretim elemanları tarafından belirtilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Muammer Sun, koro eğitimi, koro eserleri, çağdaş Türk müziği

ABSTRACT

Muammer Sun's works are mostly included in the repertoires of choir lessons. Muammer Sun contributes not only to the musical education of children but also to the education of young people, with many school songs, folk song arrangements, and choral works he composed. In addition, the composer provides great convenience in the selection of works aimed at the targeted gains in choir education with the choir repertoire and the extended chorus repertoire for Youth Choirs books. This study aimed to determine the use of Muammer Sun's works, the works of the composer performed in choir lessons, the selection of works, and the importance of these works in terms of choir education. For this purpose, interviews were held with the choir lecturers working in the music education departments. In the research, in which the phenomenological approach, one of the qualitative research methods, was adopted, the interview method was used as the data collection tool. As a result of the interviews, it was determined that all the lecturers participating in the research benefited from the choral works of Muammer Sun. In addition, it has been stated by the instructors that the composer's works are very suitable for realizing the target behaviors determined in the choir lessons, that the works are suitable, especially in terms of prosody, richness in harmonic terms, ease to learn, introducing polyphony, appealing to students, and reinforcing national feelings.

Key words: choir, choir training, choral pieces, contemporary Turkish music, Muammer Sun

Geliş Tarihi/Received: 04.01.2022

Kabul Tarihi/Accepted: 04.10.2022

Yayın Tarihi/Publication Date: 30.03.2023

Sorumlu Yazar/Corresponding Author:
Ajda ŞENOL SAKİN
E-mail: ajdasenol@uludag.edu.tr

Cite this article as: Aydın, E., & Şenol Sakin, A. (2023). Instructors' opinions on the usage of Muammer Sun's Choral works in the Department of Music Education. *Art and Interpretation*, 41(1), 31-40.

Giriş

Besteciliği, pek çok müzik kurumunun kuruculuğu ve yazarlığının yanı sıra eğitimciliği ile ön plana çıkan Muammer Sun, ardında bestelerinin yanı sıra, müzik ve müzik eğitimine yönelik yazdığı kitaplarını da bırakmıştır. 1932'de Ankara'nın Doğanbey mahallesinde dünyaya gelen Muammer Sun, kalabalık bir aileden olmasından dolayı yaşadığı sıkıntılardan uzaklaşmak amacıyla 1946 yılında Askeri Bando Mızık Okuluna gitmiştir. Okul kitapları dışındaki kitaplara meraklı olan Sun, küçük yaşlardan itibaren farklı işlerde çalışıp para kazanmış ve kazandığı parayla kitaplar satın almıştır (Sun, 2011, s. 31; Uçan, 2019 "http-1"). Yine bu merak ile Askeri Bando Mızık Okuluna girdiği yıl aldığı ortaokulda müzik kitabında Ahmet Adnan Saygun'un fotoğrafını görmüş, bu kitap sayesinde müziğe ve besteciliğe ilgi duymaya başlamıştır. Zorluklarla dolu bir hayatının olması, Muammer Sun'un müzik besteleme ile ilgili hayallerini gerçekleştirmesine engel olamamıştır. Askeri Bando Mızık Okulunda beste denemeleri yapan Muammer Sun ilk eserleri olan "Keman ve Piyo için Düet", "Deniz Kenarında" uvertürü, "Sen ve Ben" uvertürü, "klarnet, kornet, trombon ve küçük bas için kuartet", "Mızık Okulu Marşı", Piyo için yazdığı "Yedi Parça" eserlerini bu okulda orkurken bestelemeye başlamıştır (Sun, 2011, ss. 43-51). Yine de bando şefi olmayı değil A. Adnan Saygun'un öğrencileri arasına katılarak besteci olmayı isteyen Muammer Sun, Ankara Devlet Konservatuvarının sınavlarını geçerek kompozisyon bölümüne ikinci sınıftan başlamış ve Ahmet Adnan Saygun ile çalışmaya hak kazanmıştır (Say, 2015, s. 527; Sun, 2011, s. 65; Yedig, 2012, s. 45).

Muammer Sun öğrencilik yıllarından beri halk müziğine meraklı bir öğrenci olmuştur. Kemal İlerici ile dörtlü armoni sistemi üzerine çalışmalar yapan Sun, arkadaşlarının o dönemde müzik tarihinin Brahms ve Debussy ile birlikte sona erdiğini savunan görüşlerinin aksine müzik anlayışını şöyle ifade etmektedir: "Ben ise bir köylü genci olarak müziğin bitmeyeceğini, Anadolu'da halk müziği ve Klasik Türk müziği gibi ili zengin, güçlü müziğin mirasçısı olduğumuzu söylüyordum" (Yedig, 2012, s. 49). Muammer Sun, "ulusal müzik yolunu seçip o yolda çalışan-yaratan bir besteci" olduğunu, kendisini "klasik Türk müziği yazar bir besteci ve [Türk] halk müziği yazar bir halk ozanı gibi" gördüğünü çünkü bu müzikleri "gerçekten içinde duyduğunu ve yaşadığını" her fırsatta dile getirmiştir (Sun, 2011, ss. 280-282; Uçan, 2019 "http-1").

Muammer Sun, müzik eğitimine yönelik pek çok okul şarkısı bestelemiş ve şarkılarını kitaplarında yayımlamıştır. Bunun yanı sıra yabancılara Türkçe sözler yazarak Türkiye'deki öğrencilerin çoksesli müzik eserlerine yatkınlıklarının gelişmesine katkıda bulunmuştur (Say, 2015, s. 527). Türkiye'de hala müzik eğitiminin temel taşı olan Solfej 1 ve Solfej 2 kitaplarının yanı sıra Koro Şarkıları, Şarkı Demeti, Kır Çiçekleri, Çocuklar ve Gençler için Çoksesli 20 Türkü, Çocuklar için Şarkılar, Çocuklar ve Gençler için Şarkı Demeti, Elli Yılın En Güzel Okul Şarkıları, Seksen Yılın En Güzel Okul Şarkıları, Koro Dağarcığı/Gençlik Koroları için Genişletilmiş Koro Dağarcığı gibi kitaplarıyla türkülerin ve şarkıların çocukların eğitiminde kullanılmasına olanak sağlamıştır (Sun, 2011, s. 342). Bu kitapları ile sadece çocukların müzik eğitimine değil gençlerin de eğitimine ışık tutan Muammer Sun, Koro Dağarcığı ve Gençlik Koroları için Genişletilmiş Koro Dağarı kitapları ile koro eğitimine katkı sağlamayı amaçlamıştır (İlyasoğlu, 2007, ss. 140-141). Türkiye'nin en önemli eğitim müziği bestecilerinden olan Muammer Sun 16 Ocak 2021 tarihinde vefat etmiştir.

Ülkemizde koro müziğinin kalıcılığını korumak amacıyla eşlikli ve eşiksiz korolar için pek çok eser besteleyen Muammer Sun,

1960'ların sonlarında Çocuk ve Gençlik Koroları Yönetmeliğini hazırlayarak toplamda sayısı 166'yı bulan çocuk ve gençlik korusu kurmuştur (Sun, 2011, s. 339). Tüm bu korolara ek olarak mesleki müzik eğitimi kurumlarında da koro eğitimi verilmektedir. Özellikle müzik eğitimi ana bilim dalı programlarında önemli bir yeri olan koro dersleri zorunlu alan dersi olarak gerçekleştirilmektedir. Bu ders kapsamında Türk ve dünya koro edebiyatındaki çeşitli koro eserlerinin stil özellikleri hakkında bilgi sahibi olmak, bu eserler üzerine seslendirme/yorumlama çalışmaları yapmak ve geniş bir repertuar oluşturmak amaçlanmaktadır (Ersoydan & Köse, 2010, s. 193).

Koro dersleri kapsamında söylenen Türk koro eserleri, Türk müziği çerçevesinde bestelenen çoksesli eserlerdir. Cumhuriyet'in ilanından sonra başlayan yenilikler, diğer birçok alanı etkilediği gibi Türk müziğini de etkilemiştir (Kılıç, 2009, s. 456; Demirci & Parasız, 2012, s. 180). Atatürk benimsenip gerçekleştirmeye çalıştığı müzik politikaları ile batıdaki müzik kültürünü belli özellikler bakımından örnek alarak kendi ülkemize aktarmayı, Türk Ulusu'nun zengin kültürünü diğer ülkelerle paylaşmayı amaçlamıştır (Demirci & Parasız, 2012, s. 180). Bu amaç doğrultusunda gerçekleştirdiği ilk faaliyetlerden biri yetenekli gençlerin yurt dışına gönderilerek eğitim almalarının sağlanmasıdır (Ece, 2007, s. 149; Apaydın, 2017, s. 255). Ekrem Zeki Ün, Ulvi Cemal Erkin, Ahmet Adnan Saygun, Necil Kazım Akses, Hasan Ferit Alnar, Cevad Memduh ve Halil Bedi yurtdışına gönderilen öğrencilerdendir (Kılıç, 2009, s. 463). İlk kuşak Türk bestecilerinden olan ve Türk Beşleri olarak anılan Cemal Reşit Rey, Hasan Ferit Alnar, Ahmet Adnan Saygun, Necil Kazım Akses ve Ulvi Cemal Erkin ulusalcı yaklaşım doğrultusunda Türk müziğinin makamsal ve ritmik yapısına bağlı kalarak beste yapmış ve pek çok müzik eğitimcisinin yetiştirilmesine katkı sağlamışlardır (Demirci & Parasız, 2012, s. 180). Böylelikle Çoksesli Türk müziğinin gelişimi başlamış ve günümüze değin sürmüştür.

Çalgısal ve vokal alanlarda gelişimini sürdüren çoksesli Türk müziği eserleri arasında koro eserleri de yer almaktadır. Repertuar incelendiğinde başta Türk beşlerinin olmak üzere Türk bestecilerinin iki sesli, üç sesli ve dört sesli eserler yaratarak çok sesli Türk koro müziğine katkıda buldukları ifade edilmektedir. Çoksesli Türk müziği koro repertuarında çokça eser yer almasına rağmen sadece belli başlı eserlerin öğretim elemanları tarafından çalıştırılmaktadır (Apaydın, 2017). Apaydın (2017) müzik eğitimi ana bilim dalı koro öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda koro derslerinde Türk beşleri arasından en çok Ulvi Cemal Erkin ve Ahmet Adnan Saygun'un eserlerinin çalıştırıldığı, bazı eserlerin öğretim elemanları tarafından tanınmasına rağmen koro derslerinde çalıştırılmadığı sonucuna varmıştır.

Apaydın'ın Türk beşleri yönünden yaptığı çalışmanın ardından Türk müzik eğitiminin farklı alanları açısından çok önemli bir müzik insanı olan Muammer Sun'un koro eserlerinin kullanım durumu merak konusudur. Özellikle eğitimci kişiliği açısından müzik öğretmeni adaylarının Muammer Sun'u yakından tanıması gerektiği ve eserleri ile müzikal gelişimlerine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca diğer pek çok Türk bestecinin eserleri gibi Muammer Sun'un eserleri de Apaydın'ın (2017, s. 264) araştırmasında da belirttiği üzere "Türk müzik kültürünün tanınması, Cumhuriyet'in ilanından sonra Türkiye'nin yeni müzik politikasını oluşturan döneme ilişkin özelliklerin kavranması, öğrencilerin bu eserleri seslendirerek batı müziği armonisi ve modal armoni olmak üzere iki farklı armoniyi tanıması ve ikisi arasında kıyaslama yapabilmesi, makam bilgisinin ve aksak ritimlerin öğrenilmesi, ses gruplarının en üst düzeyde çalışmasına ve yetkinleşmesine olanak

sağlayarak ses eğitime katkıda bulunması” amaçlarına yönelik koro derslerinde çalıştırılabilmektedir. Ersoydan ve Köse (2010), müzik eğitimi ana bilim dalları koro dersleri repertuarında en çok seslendirilen Çağdaş Türk müziği koro eserleri arasında Muammer Sun’un Ninni eserinin ikinci sırada yer aldığını belirlemişlerdir. Elde edilen bu sonuç Muammer Sun’un müzik eğitimi ana bilim dalları koroları açısından önemini vurgular niteliktedir.

Bu araştırma ile öğretim elemanlarının koro derslerinde Türk eserlerinin kullanım durumu ve var olan Türk koro eserlerinin yeterliğine yönelik görüşlerinin belirlenmeye çalışılmasıyla bir-likte; Muammer Sun’un eserlerinin kullanıma durumu, besteci-nin hangi eserlerinin koro derslerinde seslendirildiği, eserlerin neye göre seçildiği ve bu eserlerin koro eğitimi açısından öneminin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda araştırmanın ana problem cümlesi “Müzik eğitimi ana bilim dalı koro derslerinde Muammer Sun’un koro eserlerinin kullanım durumuna yönelik öğretim elemanı görüşleri nelerdir?” olarak belirlenmiştir.

Araştırmada problem durumunun çözümüne yönelik aşağıdaki alt problemlere yanıt aranmaktadır.

Koro derslerinde kullanılan Çağdaş Türk müziği koro eserleri-nin kullanıma durumu ve yeterliğine ilişkin katılımcı görüşleri nelerdir?

Muammer Sun’un koro eserlerinin koro derslerinde kullanıma durumuna ilişkin katılımcı görüşleri nelerdir?

Muammer Sun’un koro müziği eserlerinin müzik eğitimi açısından önemine/katkısına yönelik katılımcı görüşleri nelerdir?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik yaklaşım (olgubilim) kullanılmıştır. Bu yaklaşım ile farkında olduğumuz fakat ayrıntılı ve derinlemesine düşünmediğimiz olgulara yönelik araştırmalar gerçekleştirilmektedir (Yıldırım & Şimşek, 2011). Böylelikle koro öğretim elemanlarının aslında uzun yıllardır repertuarlarında yer verdikleri Muammer Sun’un eserlerine yönelik daha derinlemesine düşünmesi sağlanarak bu eserlerin müzik eğitimi açısından önemi/katkısı belirlenmeye çalışılmıştır.

Bu araştırma ile müzik eğitimi ana bilim dallarında koro dersi öğretim elemanı olarak görev yapan katılımcıların çağdaş Türk müziği koro repertuarı ve Muammer Sun’un koro eserlerine yönelik görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Çalışmaya katılan tüm bireylerden onam alınmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırma eğitim fakültesi güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi ana bilim dalı programlarında yer alan koro dersleri ve bu derslere giren öğretim elemanları ile sınırlandırılmıştır.

Araştırmanın çalışma grubu oluşturulurken amaçlı örnekleme yöntemlerinden benzeşik (homojen) örnekleme yöntemi kullanılmıştır. “Amaçlı örnekleme, araştırmacıların çalışmalarında inceledikleri temel fenomen veya anahtar kavram hakkında deneyimli olan ve bilinçli olarak seçilen kişilerden meydana gelmektedir” (Creswell & Plano Clark, 2020, ss. 187–188). Çalışmalarda amaçlı örnekleme yöntemlerinden benzeşik (homojen) örnekleme yöntemlerinden benzeşik (homojen) örnekleme yöntemlerinden benzeşik amaç, küçük, benzeşik bir örneklem oluşturma yoluyla belirgin bir alt grubu tanımlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2011, s. 109). Bu kapsamda Türkiye’deki Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarında görev almakta olan

koro dersi öğretim elemanlarına ulaşılmaya ve belirtilen sınırlılık doğrultusunda araştırma problemine yönelik görüşler belirlenmeye çalışılmıştır.

Buna göre müzik eğitimi ana bilim dalında görev yapan 11 koro öğretmenine ulaşılmaya çalışılmış fakat sadece altı eğitimci yüze ve e-posta yoluyla görüşme formunu cevaplamıştır. Çalışmalar sonucunda araştırmanın çalışma grubu bu çalışmaya gönüllülük esasıyla katılmayı kabul eden altı koro eğitimciyle oluşturulmuştur. Çalışma grubunun demografik bilgileri Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1 incelendiğinde çalışma grubunu oluşturan koro eğitimcilerinin 3’ünün Bursa Uludağ Üniversitesinde, 1’inin Marmara Üniversitesinde, 1’inin Balıkesir Üniversitesinde, 1’inin Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesinde görev aldığı; 2’sinin öğretim görevlisi, 1’inin doktor öğretim üyesi, 1’inin öğretim görevlisi doktor, 1’inin doçent doktor, 1’inin profesör doktor olduğu görülmektedir. Çalışma grubu mesleki kıdemleri açısından incelendiğinde 5’inin 15 yıl ve üzeri, 1’inin 10-14 yıl ayrıca 5’inin kadın ve 1’inin erkek olduğu belirlenmiştir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından alan taraması yapılarak geliştirilmiş yapılandırılmış sorular içeren bir görüşme formu kullanılmıştır. “Görüşme formu, araştırma problemi ile ilgili tüm boyutların ve soruların kapsanmasını güvence altına almak için geliştirilmiş bir yöntemdir” (Yıldırım & Şimşek, 2011, s. 122).

Araştırma kapsamında hazırlanan görüşme formunda kişisel bilgileri içeren dört soru bulunmaktadır. Ayrıca Türk eserlerinin ve Muammer Sun’un koro eserlerinin müzik eğitimi ana bilim dalında kullanılabilirliğine ilişkin olarak öğretim elemanı görüşlerinin belirlenmesi amacıyla katılımcılara 8 soru sorulmuştur.

Araştırmacılar tarafından hazırlanmış görüşme formu koro eğitimi ve müzik eğitimi alanlarında iki uzmanın görüşüne sunulmuştur. Bu görüşler doğrultusunda düzenlenen forma son şekli verilmiş ve öğretim elemanına daha kolay ulaştırılabilmesi amacıyla “Google Formlar”a aktarılmıştır.

Araştırma prosedürü Bursa Uludağ Üniversitesi Üniversitesi Araştırma ve Yayın Etik Kurulları Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve Yayın Etik Kurulu tarafından 28.05.2021 tarihli ve 2021-05 oturuş sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Tablo 1.

Çalışma Grubunun Demografik Bilgileri

Katılımcı	Görev Yaptığı Kurum/ Üniversite Adı	Unvan	Mesleki Kıdem	Cinsiyet
K1	Marmara Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi	15 yıl ve üzeri	Erkek
K2	Bursa Uludağ Üniversitesi	Öğr. Gör. Dr.	15 yıl ve üzeri	Kadın
K3	Balıkesir Üniversitesi	Öğr. Gör.	10-14 yıl	Kadın
K4	Bursa Uludağ Üniversitesi	Öğr. Gör.	15 yıl ve üzeri	Kadın
K5	Bursa Uludağ Üniversitesi	Doç. Dr.	15 yıl ve üzeri	Kadın
K6	Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi	Prof. Dr.	15 yıl ve üzeri	Kadın

Tablo 2.

Katılımcılar İle Yapılan Görüşmelere Yönelik Bilgiler

Katılımcı	Görüşme Yöntemi	Görüşme Tarihi	Görüşülen süre	Görüşme Metni Teyit Tarihi
K1	Google Formlar	30.04.2021	-	-
K2	Google Formlar	05.05.2021	-	-
K3	Tele-konferans	27.04.2021	10 dk	29.04.2021
K4	Google Formlar	20.04.2021	-	-
K5	Google Formlar	06.05.2021	-	-
K6	Google Formlar	03.06.2021	-	-

Verilerin Toplanması ve Çözülmesi

Araştırmada veriler "Google Formlar" aracılığıyla çevrim içi ortamda ya da tele-konferans yoluyla toplanmıştır. Çalışmaya katılan beş öğretim elemanı görüşme formunu "Google Formlar" üzerinden yanıtlamış, bir öğretim elemanı ile de tele-konferans yoluyla görüşme sağlanmıştır. Tele-konferans görüşmesi Word belgesi olarak yazıya dönüştürülmüş ve katılımcıya tekrar gönderilerek katılımcı onayı alınmıştır. Sonrasında "Google Formlar"a bu görüşler eklenmiştir. Katılımcılar ile yapılan görüşmelere yönelik bilgiler Tablo 2'de yer almaktadır.

Araştırmada elde edilen veriler içerik analiz yöntemleri ile çözümlenmiştir. İçerik analizi yöntemiyle veriler derinlemesine incelenmiş, tema ve kodlar oluşturulmuştur.

Nitel araştırmalarda geçerlik-güvenirlilik nicel araştırmalardan farklıdır (Başkale, 2016, s. 23). Nitel araştırmalardaki inandırıcılık ya da inanılabilirlik ve tutarlık nicel araştırmalarda geçerlik-güvenirliliğin yerini almaktadır. Guba ve Lincoln'a göre inandırıcılık; inanılabilirlik, güvenilirlik, onaylanabilirlik, aktarılabilirlik şeklinde dört strateji ile oluşmaktadır (Krefting, 1991, ss. 214-222). Araştırmada bu stratejilerin gerçekleşmesi amacıyla çalışma grubu ile yeterli etkileşimde bulunulmuş ayrıca katılımcı teyidi alınmıştır. Bu sayede "inanılabilirlik" artırılmaya çalışılmıştır. Amaçlı örneklem ve katılımcıların ayrıntılı tanımlanması ile aktarılabilirlik basamağı oluşturulmaya özen gösterilmiştir. Literatür taraması, araştırma yöntemlerinin ayrıntılı tanıtımı ve başka bir araştırmacının süreç ve sonuçları incelemesiyle güvenilirlik basamağı oluşturulmuştur. Katılımcıların yanıtlarından doğrudan alıntılar ve araştırmacı önyargılarını azaltma ile onaylanabilirlik basamağı sağlanmaya çalışılmıştır.

Katılımcı görüşlerinden alıntılar yapılırken öğretim elemanlarının isimlerine yer verilmemiş, katılımcı 1 (K1), katılımcı 2 (K2) şeklinde kısaltılarak kodlamalar yapılmıştır. Ayrıca araştırmacılar tarafından oluşturulmuş ve koro eğitimi alanında bir uzmanın değerlendirilmesine sunulan tema ve kodlar ile ilgili tutarlık incelemesi yapılmıştır. Tutarlık incelemesi için "P (Tutarlılık Yüzdesi) = Na (iki formda aynı kodlanan madde sayısı)*100/Nt (bir formda bulunan toplam madde sayısı)" formülü kullanılmıştır (Çepni, 2009, s. 196). Güvenirliği sağlaması için en az 70 olması beklenen tutarlı yüzdesi araştırmada 80 olarak hesaplanmıştır. Bu nedenle verilerin çözümlenmesinden elde edilen bulguların tutarlı olduğu söylenebilmektedir.

Bulgular

Katılımcılar ile çağdaş Türk müziği koro eserleri ve özellikle Muammer Sun'un koro müziği hakkında görüşmeler yapılmıştır. Elde edilen veriler doğrultusunda katılımcıların çağdaş Türk müziği koro eserlerine yönelik görüşleri Tablo 3'te yer almaktadır.

Tablo 3.

Katılımcıların Çağdaş Türk Müziği Koro Eserlerine Yönelik Görüşleri

Tema	Alt Tema	Kodlar	Katılımcılar	
Çağdaş Türk Müziği Koro Eserleri	Kullanım Durumu	Kullanıyorum	K1, K2, K3, K4, K5, K6	
		Hedef Davranışlar	Zengin armonik içerik	K1, K4
			Duyuşsal kazanım	K1
			Çıkarım ve öz anlatım	K1
			Dağarcık oluşturma	K2, K3, K4, K5, K6
			Birlikte söyleme uyumu	K3, K6
			Makamsal eser seslendirme	K4
			Aksak ölçülü eser seslendirme	K4
			Türk müzik formları	K4
			Türkçe kullanımı, Artikülasyon	K4, K5
			Homojenite	K5
			Çokseslilik	K6
			Türk Müzik Kültürünü tanıma	K6
	Yeterlik Durumu	Yeterli	K2, K5, K6	
	Yeterli değil	K1, K3, K4		
	Yayımlanmadığı	K3		

Tablo 3 incelendiğinde katılımcıların çağdaş Türk müziği koro eserlerini kullanım durumu, hedef davranışlar ve yeterlik durumuna yönelik değerlendirdikleri görülmektedir. Buna göre katılımcıların hepsi çağdaş Türk müziği koro eserlerini koro derslerinde kullanmaktadırlar. Bu eserlerin kullanımının hangi hedef davranışlara yönelik olduğu değerlendirmesinde bulunan katılımcıların en çok dağarcık oluşturma görüşünü belirttiği, sonrasında armonik zenginlik, Türkçe kullanımı/artikülasyon cevabı verdikleri belirlenmiştir. Bunun yanı sıra katılımcılar pek çok farklı hedef davranışlardan bahsetmişlerdir. Çağdaş Türk eserlerini yeterlik durumu açısından değerlendiren katılımcılar yeterli, yeterli değil ve eserlerin yeterince yayımlanmadığı cevaplarını vermişlerdir. Yeterli değil kodunun altında eser sayısının daha fazla olması gerektiğini belirten katılımcıların yanıtlarına da yer verilmiştir.

Bazı katılımcıların çağdaş Türk müziği koro eserlerini kullanım durumuna yönelik verdiği cevaplar şöyledir:

"Bilindiği üzere, eğitim ve öğretim ilkelerinden bir tanesi; çevreden evrene ilkesidir. Bu noktadan hareketle birlikte, kendi kültürel yapısının ve zenginliğinin farkındalığı ışığında oluşmuş ve bu konuya titizlikle eğilip eğitim müziği alanına alınması için emek sarf etmiş bestecilerimizin ve düzenleme yapmış değerlerin eserleri bizler için temel olmaktadır. Repertuarımızda Türk eserlerine mutlaka yer vermekteyim" (K1).

"Repertuarımda her konser programında ve eğitim sürecinde mutlaka en az bir Türk eserine yer vermekteyim ve bunun hem Türk müzik kültürünün tanınması hem de Türk müziğinin kendi makamsal ve ritimsel özelliklerinin öğrenilmesi açısından çok gerekli bulmaktayım" (K4).

“Kullanılmasının gerekli olduğunu düşünüyorum. Gerek ulusaldan evrensel anlayışı ile hazırlanmış programların olması, gerekse öğrencilerin Türk eserlerini seslendirmekten zevk almaları nedeni ile. Ayrıca Türk eserlerini kullanarak öğrencilerin dil kullanım becerilerine, müzikaliteteleri de önemli katkılar sağlandığını düşünüyorum” (K5).

Bazı katılımcıların çağdaş Türk müziği koro eserlerinin derslerde kullanımının hangi hedef davranışlar doğrultusunda tercih edildiğine yönelik görüşleri şöyledir:

“Armonik zenginlik, Duyum tatmini, hikâyeleri ve duygusal kazandırdıkları, çıkarımları ve öz anlatımları gibi...” (K1).

“Farklı dönemlere ait koro eserlerini seslendirebilme, Türk ve Dünya koro edebiyatına ilişkin dağarcık oluşturabilme” (K2).

“Çoksesli Türk eserlerini birlikte söylemede uyum, repertuar çalışması hedef kazanımlarına yönelik olarak seçiyor ve koro dersi repertuarına ekliyorum” (K3).

“Aksak ölçülerle eser seslendirebilme, modal armoni ile yazılmış eser seslendirebilme, Türk koro müziği repertuarı oluşturabilme, Türk müziği formlarındaki eserleri tanıyabilme, Türkçeyi eserlerde doğru kullanabilme” (K4).

“Artikülasyon, homojenite elde etme, Türk ve dünya eserlerine ilişkin örnekleri barındıran bir repertuar olması kazanımlarına yönelik” (K5).

“Birlikte söyleme, çoksesli eser seslendirme, müzik kültürünü tanıma, repertuar oluşturma” (K6).

Bazı katılımcıların çağdaş Türk müziği koro eserlerinin yeterlik durumuna yönelik görüşleri şöyledir:

“Çok daha fazla olabilir. Hem beste olarak, hem de düzenleme olarak” (K1).

“Muammer Sun başta olmak üzere birçok Türk bestecisinin koro dersleri açısından yeterli sayıda eseri olduğunu düşünüyorum. Akademisyen hocalarımızın da türkü düzenlemeleri yapmaları dağara katkı sağlıyor” (K2).

“Türk bestecileri daha çok koro eserleri üretse daha faydalı olacağını düşünüyorum. Hep eski bestecilerin eserlerini çalıştırıyorum ben, örneğin Saip Egüz. Günümüzde yeni bestecilerde koro eserleri bestelerse çok iyi olacak, onları çalıştırırız. Her besteci koro eseri üzerine çalışıyor ancak çok az sayıda yayın çıkıyor, yayın çıkması önemli bizim için. Yayın çıkacak ki biz koro eğitimcilerine ulaşsın” (K3).

“Var olan repertuarın içerisinde korolarımın düzeylerine uygun olanları kullanıyorum. Fakat eser sayısı farklı koro ve düzeyleri düşünülürse yeterli değildir” (K4).

“Oldukça yeterli buluyorum. Kanon ve çok sesli örneklerinin yeterli olduğunu ve öğrenci seviyesine uygun pek çok örneğe ulaşabildiğimi düşünüyorum” (K5).

Katılımcılara çağdaş Türk koro müziğinin çok önemli bestecisi olan Muammer Sun’un koro eserlerine yönelik görüşleri sorulmuştur. Tüm katılımcılar mutlaka koro derslerinde Muammer Sun’un koro eserlerine yer verdiklerini belirtmişlerdir. Bu konudaki bazı düşünceler şöyledir:

“Derslerimde, konser ve festivallerde (yarışmalar dâhil) sıkça programlarında kullanmaktayım” (K1).

“Her sınıfta her dönem için mutlaka bir Muammer Sun eseri çalıştırıyorum” (K2).

“Kullanıyorum. Ancak özellikle marşlarını kullanıyorum. Türkü düzenlemeleri ve besteleri çoğunlukla daha büyük gruplar ile etkili olduğunu gördüm. Biraz da deşifre aşamasında zorluk çektiğini fark ettim” (K5).

“Muammer hocanın koro literatürüne kazandırdığı tüm eserleri koro seviyesi göz önünde bulundurarak (marşlar ve çok seslendirilmiş halk türküleri) kullanıyorum” (K6).

Katılımcıların Muammer Sun’un koro eserlerine yönelik görüşlerinden elde edilmiş kodlardan “Kullanım Nedenleri” ile “Hedeflenen Tutum ve Davranışlar” alt temaları ve “Muammer Sun’un Koro Eserleri” teması oluşturulmuştur. İlgili tema, alt tema ve kodlar Tablo 4’te gösterilmektedir.

Tablo 4’te katılımcıların Muammer Sun’un koro eserlerini kullanım nedenleri ile hedeflenen tutum ve davranışlar açısından değerlendirdikleri görülmektedir. Buna göre katılımcılar bestecinin koro eserlerini özellikle çoksesliliği tanıtmaya ve milli duyguları pekiştirme amacıyla derslerinde kullandıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen verilerden katılımcıların prozodik güzellik, armonik zenginlik, kolay öğrenilebilir olması, entonasyon, eserlerin hedeflere uygunluğu, eser içerisinde işlenen temalar ve öğrenci beğenisine uygun olması nedeniyle bu eserleri kullandıkları belirlenmiştir. Bunun yanı sıra katılımcılar Muammer Sun’un koro eserlerini çoğunlukla birlikte söyleme uyumunu geliştirmek, Türk müziği öğelerini tanıtmak, ritmik uyum ve artikülasyonu geliştirmek amacıyla koro derslerinde yer vermektedirler. Belirlenen diğer hedef tutum ve davranışlar ulusaldan evrensel anlayışı, ton tutma,

Tablo 4.
Katılımcıların Muammer Sun’un Koro Eserlerine Yönelik Görüşleri

Tema	Alt Tema	Kodlar	Katılımcılar		
Muammer Sun’un Koro Eserleri	Kullanım Nedenleri	Prozodik güzellik	K1		
		Armonik zenginlik	K2		
		Kolay öğrenilebilir olması	K2, K3		
		Çoksesliliği tanıtmaya	K2, K6		
		Eserlerin hedeflere uygunluğu	K4		
		Milli duyguları pekiştirmesi	K5, K6		
		İşlenen temalar	K6		
		Öğrenci beğenisine uygunluğu	K6		
		Hedeflenen Tutum ve Davranışlar	Ulusaldan evrensel anlayışı	Ulusaldan evrensel anlayışı	K1
				Türk müziği öğelerini tanıma	K2, K4, K6
Ton tutma	K3				
Ritmik uyum	K3, K4				
Ritmik doğruluk	K3				
Artikülasyon	K3, K5				
Müzikalite	K3				
Birlikte söyleme uyumu	K2, K3, K5, K6				
Homojenite	K5				
Nefes ses bağlantısı	K5				
Dağarcık oluşturma	K6				

ritmik doğruluk, müzikalite, homojenite, nefes ses bağlantısı ve dağarcık oluşturmazdır.

Bazı katılımcıların Muammer Sun'un eserlerini koro derslerinde kullanım nedenlerine yönelik verdikleri cevaplar şöyledir:

"Koroda şarkı söylemek ve eğitimci olabilmenin en önemli özelliklerinden olan, kelime ritmik yapısı ile melodinin ritmik yapısı arasındaki bağlantı inceliğini en güzel örnekleyen ve anlamlı hale getiren bir değer ortaya koyduğundan ve tabii ki özü solo ile de beraber örgüyü çokseslilikle çok güzel anlatması nedeni ile örnek olma ve uygulanmasının yaygınlaşması için programlarımda yer vermekteyim" (K1).

"Armoni zenginliği, tını çeşitliliği ve kolay öğrenilebilir olması" (K2).

"Öğrencilerin öğrenmesi kolay oluyor ondan sonra üzerine müzikalite, gürlük çalışmaları, müzikalite uygulaması konusunda gelişmeleri daha kolay oluyor. Öğrencilerin rahat yuttuğu bir yemek gibi, sonrasında onu şekillendiriyorlar" (K3).

"Gerek türkü düzenlemeleri gerekse özgün koro eserleri ve marşları koro dersi hedefleri açısından çok yararlı materyallerdir" (K4).

"... marşlarının Milli Duyguları uyandıran inanılmaz görkemli besteler olduğunu düşünüyorum" (K5).

"Armonize edilmesi çok sesliliğe çok uygun, işlenen temalar, müzikalite, Türk müzik kültürünü yansıtıyor, öğrenci beğenisine uygun" (K6).

Katılımcıların verdikleri cevaplar çözümlendiğinde Muammer Sun'un koro eserlerinin çağdaş Türk müziği koro eserlerine yönelik belirledikleri hedef davranışları karşılar nitelikte olduğu belirlenmiştir. Buna göre bazı katılımcıların bu konuda verdikleri cevaplar şöyledir.

"Müziğin evrensellik özelliğini, kültürel taban yolu ile özenle işlenmesinin anlaşılması nedeni ile yeni yetişenlerde kazanım olarak yerleşmesini düşünmekteyim" (K1).

"Türk müziği armonisinin ve makamsal dizilerin farkındalığı. Ezgi yapılarının partiler arasındaki geçişlerinin ortaya çıkarılarak birbirlerini dinlemeyi öğrenmeleri ve bu sayede eseri bütün olarak hissedebilmeleri" (K2).

"Doğru ton tutma, ritmik uyum, ritmik doğruluk, artikülasyon, müzikalite, birlikte söylemede uyum" (K3).

"... ritimsel gelişim, Türk müziği formlarını tanıma, modal armoniyi tanıma, makamları öğrenme açısından kazanımlarının olduğunu düşünüyorum" (K4).

"Milli duygu ve beraberlik, homojen bir şarkı söyleme alışkanlığı, nefes ve ses bağlantısını koro müziği eserlerinde kullanabilme, artikülasyon" (K5).

Muammer Sun'un koro eserleri incelendiğinde farklı gruplar için oluşturulmuş, farklı ses genişliklerinde, eşlikli ya da eşiksiz orijinal ve düzenleme eserleri vardır. Bu düşünceyle katılımcılara "Muammer Sun'un koro eserlerinden bildiğiniz ama koro eğitiminde kullanılmayı tercih etmediğiniz eserler var mıdır? Nedenleri nelerdir?" diye sorulmuştur. Katılımcıların bu soruya verdikleri yanıtlardan oluşturulmuş tema ve kodlar Tablo 5'te gösterilmektedir.

Katılımcılar Muammer Sun'un bazı eserlerini geniş ses aralığı, teknik zorluk ya da seviye yetersizliği ve eserlerin eşlikli sesle ndiremediklerinden dolayı koro derslerinde çalıştıramadıklarını

Tablo 5.
Katılımcıların Muammer Sun'un Koro Eserlerinin Bazılarını Derslerinde Kullanamamalarına Yönelik Görüşleri

Tema	Kodlar	Katılımcılar
Kullanılmama Durumu	Geniş ses aralığı	K2
	Teknik zorluk/Seviye yetersizliği	K4, K6
	Eşlikli seslendirme	K4

belirtmişlerdir. Bunun yanı sıra tüm eserleri çalıştırabildiklerini belirten katılımcılar da vardır. Bazı katılımcıların bu konuya yönelik görüşleri şöyledir:

"Şu an aklıma gelirse de bazı eserleri soprano ve tenor sesleri açısından çok tiz olduğu için koronun yapısına uyacak eserlerini daha çok tercih ediyorum" (K2).

"Gerçekten bütün eserleri kullanılabilir. Hepsi çok güzel hazırlanmış, benim bilmediğim eserleri var ancak onları da en kısa zamanda edininip çalıştırmayı düşünüyorum. Ben çok memnunum" (K3).

"Repertuara seçtiğim eserleri çalıştırdığım koronu düzeyine uygun olarak belirliyorum. Bundan dolayı teknik zorluk içerdiği için veya orkestra eşlikli eserlerini seçmediğim olmuştur" (K4).

"Eğitim Fakültesi bünyesinde çalıştırdığımız korolar profesyonel ses guruplarına sahip olmadığı için bazı eserlerin seslendirilmesinde geline seviye yeterli olamayabiliyor. Ama nadir bir durum, hocamızın eserleri eğitim müziği açısından seslendirilmeye son derece uygundur" (K6).

Katılımcılar ile yapılan görüşmelerle Muammer Sun'un ve eserlerinin koro eğitimine nasıl katkı sağladığı belirlenmeye çalışılmıştır. Buna göre pek çok farklı açıdan Muammer Sun'un eserlerinin hem müzik eğitimine hem de koro eğitimine katkı sağladığı belirlenmiştir. Katılımcıların görüşleri doğrultusunda elde edilen kodlardan "Eğitime Katkı" temasına ulaşılmış ilgili veriler Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6'ya ve katılımcılara göre Muammer Sun'un koro eserleri özellikle Türk kültürünü tanıtmaya amacıyla koro eğitimine önemli katkılar sunmaktadır. Katılımcılar ayrıca eserlerin hedeflenen kazanımlara yönelik olduğunu ifade etmişlerdir. Bunun yanı sıra eserlerin teknik kazanımlara yönelik olması, sözlerin anlamı ve ruha hitap etmesi, nicelik, nitelik ve çeşitlilik zenginlikleri ile fonetik yapıları, Türk müziğini tanıtmaya, Türk müziğini hissettirmesi, Türk müziğini çokseslilik ile tecrübe edilmesine olanak sağlaması

Tablo 6.
Katılımcıların Muammer Sun'un Koro Eserlerinin Eğitime Katkısına Yönelik Görüşleri

Tema	Kodlar	Katılımcılar
Eğitime Katkı	Fonetik yapılar	K1
	Türk müziğini tanımak	K2
	Türk müziğini hissetmek	K2
	Türk Müziğini çok seslilik ile tecrübe etme	K2
	Hedeflere yönelik/estetik ve teknik kazanım	K3, K4
	Sözlerin anlamı/Ruha hitap etmesi	K1, K3
	Türk kültürünü tanıtmaya	K2, K4, K6
	Nicelik, nitelik ve çeşitlilik	K5, K6
	Repertuvar gelişimi	K6

ve repertuar gelişimine önemli katkılarının bulunması nedeniyle eğitime çok önemli katkılarının olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların "Eğitime Katkı" temasına yönelik görüşleri şöyledir:

"Rahmetli Muammer Hocamız bir kompozitördü malum. Genel olarak baktığımızda kompozitörlerin azı koro alanında tek sesli veya çok sesli bestelerinde veya düzenlemelerinde "anlamlı", "etkin" ve söylem adına "fonetik yapılar" dikkat etmekte. Muammer hoca bu özelliklerin hepsine çok dikkat eden bir değerdi. Yani olması gerekeni, olduran bir anlayış ile eserler meydana getirmişti" (K1).

"Türkiye'deki en önemli eğitimci ve besteci olarak, onun engin bilgileriyle ve yeteneğiyle ortaya çıkmış eserleri seslendirmek Türk müziğini tanımak, hissetmek ve bunu çok seslilik içinde tecrübe edinmek her koro öğrencisi açısından son derece önemli bana göre. O nedenle, başka önemli bestecilere de öğretmenlik yapmış bu önemli bestecimizin eserleri her zaman, her fırsatta seslendirilmelidir" (K2).

"Ben öğretmek istediğim konuları Muammer Sun'un eserlerinde rahat işliyorum. Hoş melodilere sahip çalışmalar,

Tablo 7.

Katılımcılar Tarafından Koro Derslerinde Çalıştırılan Muammer Sun Eserleri

Eserler	Katılımcılar
Yeni Cami Avlusunda	K2, K4
Leylim Yar	K4
Köroğlu Yiğitlemesi	K1
Kekliğim Seker Ağlar	K5
Kara Kara Kazanlara	K1, K4, K5, K6
Garip Kuşu Vurdular	K4
Entarisi Ala Benziyor	K1, K2, K4, K5, K6
Bir Dalda İki Elma	K1, K4, K5, K6
Çanak kale	K1, K3
Ayva Çiçek Açmış	K5
Allı Turnam	K1, K6
Sevgi Her Şeydir	K1, K3, K4, K6
Biz Atatürk Gençleriyiz	K1, K2, K3, K4, K5, K6
Hoş Gelişler Ola	K1, K5, K6
Yaşa Mustafa Kemal Paşa	K1, K2, K3, K4, K5, K6
Harfler Marşı	K6
Kıbrıs Türküsü	K1,
19 Mayıs Marşı	K1, K4
Ağaç Türküsü	K1,
Ihlamur Ağacı	K3
İnsanlık İçin Yaşa	K3
Huzur	K3
Koro dağarcığı kitabındaki tüm parçalar	K3
Sakarya Marşı	K4
Gençlik Marşı	K4
Karadeniz Marşı	K4
Kurtuluş Film Müzikleri	K4
Kanonlar	K6
2 ve 3 sesli eserler	K6

Tablo 8.

Katılımcıların Önerileri

Tema	Kodlar	Katılımcılar
Öneriler	Koro eseri bestelenmeli	K3
	Türkü düzenlemeleri çoğaltılmalı	K3
	Eser düzenlemeleri çoğaltılmalı	K3

insanın zihnini bloke eden şeyler yok, öğrenci rahatlıkla zihnine alıyor parçaları ve ondan sonra işlemesi kolay oluyor. Muammer Sun'un eserleri ruha hitap ettiği için parça öğrenci direk kolaylıkla öğreniyor. Öğrendikten sonra günlük terimleri, artikülasyon çalışmaları, müzikalite çalışmalarının hepsi daha kolaylaşıyor" (K3).

"Eserlerini Türk kültürünü ve Türk duyarlılığını içermesi ve yansıması açısından çok değerli buluyorum. Bu durum koro eğitiminde estetik ve teknik olarak birçok kazanımın gerçekleşmesini sağlamada büyük rol oynuyor" (K4).

"Hocamızın, Türk müzik eğitimi repertuarına yönelik okul öncesi dönemden başlayarak pek çok kaynak ve eseri bulunmaktadır. Kendisinin bizzat eğitimci, yönetici ve besteci olarak bulunduğu milli eğitim, yükseköğretim gerekse kültür sanat kurumları, vermiş olduğu eserlere nitelik ve çeşitlilik kazandırmıştır. Özellikle kültürümüze ait eserlerin çok seslendirilmesi ile ülkemiz koro repertuarının gelişmesinde önemli rol üstlenmiştir" (K7).

Yapılan görüşmeler ile katılımcıların koro derslerinde Muammer Sun'un hangi eserlerini kullandıkları belirlenmeye çalışılmıştır. Elde edilen verilerden Tablo 7 oluşturulmuştur.

Tablo 7 incelendiğinde katılımcıların tümünün Muammer Sun'un "Biz Atatürk Gençleriyiz" ve "Yaşa Mustafa Kemal Paşa" eserlerini koro derslerinde çalıştırdıkları görülmektedir. Bunların ardından "Entarisi Ala Benziyor", "Kara Kara Kazanlar", "Bir Dalda İki Elma", "Sevgi Her Şeydir" eserleri de çoğu katılımcı tarafından koro derslerinde çalıştırılmaktadır.

Görüşmeler esnasında katılımcılara bu konuda eklemek istedikleri ya da önerilerinin olup olmadığı sorulmuştur. Katılımcılardan sadece biri bu konuda önerilerinin olduğunu belirtmiş ve "Öneriler" teması oluşturulmuştur. İlgili temaya ilişkin kodlar Tablo 8'de gösterilmektedir.

Katılımcı görüşlerini şu şekilde belirtmiştir: "Daha çok koro yayını çıkartırsa Türk bestecilerimiz çok mutlu olurum. Çünkü her bestecinin zihnine göre türkülerin düzenlemeleri yapılabilir. Kendi bestelerinin düzenlemeleri yapılabilir koroya göre. Türk bestecileri çok, bu bestecilerden koro seyahatte şeklinde koro eserleri çıkarsa çok mutlu olurum. Ben de böylece öğrencilerime çeşitli fikirleri çalıştırmış olurum" (K3).

Sonuç

Bu çalışmadan elde edilen bulgular doğrultusunda Türkiye'deki eğitim fakültesi müzik eğitimi ana bilim dallarında görev yapmakta olan koro dersi öğretim elemanlarının tamamının Çağdaş Türk Müziği koro eserlerini derslerinde kullandıkları tespit edilmiştir. Bununla birlikte bu çalışmada katılımcılar zengin armonik içerik, duyuşsal kazanım, dağarcık oluşturma, birlikte uyumlu söyleme, makamsal eser seslendirme, aksak ölçülerle eser seslendirme, Türk müziği formlarını öğrenme, artikülasyonu iyi kullanma ve Türk müzik kültürünü tanıma gibi hedef davranışlara yönelik

olarak Çağdaş Türk Müziği koro eserlerini koro derslerinde çalıştırdıklarını ifade etmişlerdir. Araştırma Apaydınlı (2017)'nin ulaştığı Çağdaş Türk Müziği koro eserlerinin Türk müzik kültürünün tanınması, makam bilgisi ve aksak ritimlerin öğrenilmesi açısından büyük katkılar sağladığı sonuçlarıyla birebir paralellik göstermektedir. Bunun yanı sıra Apaydınlı (2017) farklı olarak öğrencilerin bu eserleri seslendirerek batı müziği armonisi ve modal armoni olmak üzere iki farklı armoniyi tanınması, ikisi arasında kıyaslama yapabilmesi, ses gruplarının en üst düzeyde çalışmasına ve yetkinleşmesine olanak sağlayarak ses eğitimine katkıda bulunduğunu da belirlemiştir.

Ersoydan ve Köse (2010) çalışmasında koro eserlerinin stil özellikleri hakkında bilgi sahibi olmak, eserler üzerinde seslendirme/yorumlama yapmak ve geniş bir repertuvar oluşturmak amacıyla Çağdaş Türk Koro Müziği eserlerine koro derslerinde yer verildiğini belirlemiştir. Bu sonuçlar araştırmada elde edilen dağarcık oluşturma sonucunu destekler niteliktedir. Buradan yola çıkarak koro derslerinde çalıştırılan eserlerin stil özellikleri, armonisi, ritmik özellikleri ve farklı bölgelerin müzik kültürü hakkında bilgi sahibi olunmasının; seslendirilen eserlerin güzel bir artikülasyonla uyum içerisinde icra edilmesinin gerekli olduğu söylenebilir.

Araştırma bulgularından elde edilen sonuçlarda Çağdaş Türk Koro Müziği eserlerinin yeterli olmadığını düşünen katılımcıların yanı sıra Çağdaş Türk Koro Müziği eserlerinin yeterli olduğunu düşünen katılımcıların da olduğu görülmektedir. Bu görüşler farklılık göstermekle birlikte aslında Çağdaş Türk Koro Müziği çok sayıda eser barındırır da her yaşa ve seviyeye uygun daha fazla sayıda eserin olması gerektiği, gelişen çağın gereksinimlerini karşılamak amacıyla her zaman yeni ve özgün eserlere ihtiyacımız olduğu düşünülmektedir. Bu konuya yönelik Ersoydan ve Köse (2010) çalışmasında kurum ve kuruluşların daha çok festival ve etkinlik düzenleyerek başta konservatuvar kompozisyon bölümleri olmak üzere, bestecilik alanında çalışmalar yapmakta olan kişi ve kurumların Çağdaş Türk Koro Müziğine katkı sağlayacak özgün eserlerin bestelenmesini özendirerek etkinliklerin düzenlenmesini önermektedirler.

Araştırmada Muammer Sun'un koro eserlerinin müzik eğitimi ana bilim dalı lisans programında yer alan koro derslerinde kullanımına yönelik olarak prozodi açısından uygunluğu, armonik açıdan zenginliği, kolay öğrenilebilirliği, çoksesliliği tanıtması, öğrencilere hitap etmesi, milli duyguları pekiştirmesi nedeniyle kullanıldığı belirlenmiştir. Bunun yanı sıra katılımcılar ulusaldan evrensele anlayışını benimseyen, Türk müziği öğelerini tanıtan, ritmik açıdan zengin ve artikülasyonu geliştirici öğeler barındıran eserler olması nedeniyle Muammer Sun'un koro eserlerinin belirledikleri hedef davranışları kazandırmaya yönelik eserler olduklarını belirtmişlerdir.

Acay Sözbir ve Çamlıbel Çakmak (2020) Muammer Sun'un "Çocuklar ve Gençler için Şarkı Demeti" kitabına yönelik yaptıkları çalışmada; ilgili şarkıların çoğunluğunda sevgi duygusunun vurgulandığı, sevgi duygusunun yanı sıra çalışkanlık, sevgi-merhamet, paylaşmak, kültürel mirasa sahip olmak, özgüven, vatanseverlik, yardımseverlik ve dayanışma gibi değerlerin yer aldığını belirlemişlerdir. Gerçekleştirilmiş araştırmada da Muammer Sun'un eserlerinin milli duyguları pekiştirmek amacıyla kullanıldığı sonucuna varılmıştır. Acay Sözbir ve Çamlıbel Çakmak (2020)'in kültürel mirasa sahip olmak sonucu, araştırmadan elde edilen milli duyguları pekiştirmek sonucunu destekler niteliktedir. Bu bulgular sonucunda Muammer Sun'un şarkı

ve eserlerinin sadece lisans öğrencilerinin hedef davranışları arasında yer alan milli duyguları pekiştirmek kazanımının gerçekleştirilmesine yönelik değil genel müzik eğitimindeki benzer kazanımların da gerçekleştirilmesi amacıyla referans kitap olarak kullanılabileceği farklı kaynaklarda belirtilmektedir (Acay Sözbir ve Çamlıbel Çakmak, 2020).

Yapılan görüşmeler ile Muammer Sun'un bazı eserlerinin müzik eğitimi ana bilim dalı koro derslerinde çalıştırılmadığı sonucuna varılmıştır. Öğretim elemanları bu duruma gerekçe olarak bestecinin bazı eserlerinin geniş ses aralığında bestelenmiş olduğunu, teknik açıdan öğrenci seviyesinin üstünde ve eşlik gerektirmesi yanıtlarını vermişlerdir. Apaydınlı (2017) da çalışmasında benzer bir sonuca ulaşmış ve Muammer Sun'un bazı eserlerinin koro tarafından benzer gerekçeler nedeniyle çalıştırılmadığını belirlemiştir.

Araştırmada katılımcılara Muammer Sun'un eserlerinin koro eğitimine katkısına yönelik görüşleri sorulmuştur. Elde edilen verilerden bestecinin eserlerinin özellikle Türk müziğini ve kültürünü tanıtması, Türk müziğini çokseslilik ile tecrübe ettirmesi ve repertuvar gelişimi yönlerinden koro eğitimine çok önemli katkılarının olduğu sonucuna varılmıştır.

Araştırma sonuçları katılımcıların hepsinin koro derslerinde Muammer Sun'un "Biz Atatürk Gençleriyiz" ve "Yaşa Mustafa Kemal Paşa" eserlerini çalıştırdıklarını ortaya koymuştur. Bu eserlerin yanı sıra katılımcıların çoğunluğu tarafından çalıştırılan koro eserleri sırasıyla "Entarisi Ala Benziyor", "Kara Kara Kazanlara", "Bir Dalda İki Elma" ve "Sevgi Her Şeydir". Ersoydan ve Köse (2010), müzik eğitimi ana bilim dalları koro dersleri repertuvarında en çok seslendirilen Çağdaş Türk müziği koro eserleri arasında Muammer Sun'un Ninni eserinin 2. sırada yer aldığını belirlemişlerdir. Bu doğrultuda Muammer Sun'un koro eserlerinin çalıştırılacak olan topluluğa, öğrenci seviyesine veya farklı hedef kazanımlara hizmet etmesi bakımından tercih edilme durumunda değişiklik olabileceği söylenebilmektedir.

Araştırmada katılımcılar tarafından koro eğitiminde kullanılabilecek daha çok koro eserinin bestelenmesi, farklı besteciler tarafından türkü ve eser düzenlemelerinin yapılması böylelikle koro repertuvarının zenginleştirilmesi önerilmektedir. Bu önerilere ek olarak;

- Muammer Sun'un yaşamının farklı açılarından da araştırılarak müzik öğrencileri ve sanatçılara örnek oluşturması amacıyla kaynakların çoğaltılması,
- Türkiye'deki eğitim fakültesi müzik eğitimi ana bilim dallarında koro derslerinde kazanımların gerçekleşmesini destekleyecek ses egzersizlerinin ve eserlerin çalıştırılması, çalışılan eserin ait olduğu kültür hakkında araştırma yapılarak sınıf ortamında paylaşılması ve çalışılan eserlerin her sene sonunda kitapçık haline getirilerek koro dersi kapsamında çalışılan koro eserleri dağarcığına katkı sağlaması,
- Kültür ve Turizm Bakanlığının yanı sıra çoksesli müziğe destek veren vakıf, dernek ve konservatuvarların koro repertuvarının gelişmesine katkı sağlaması amacıyla etkinlikler, festivaller ve ödüllü beste yarışmaları düzenlemeleri önerilmektedir.

Etik Kurul Bilgisi: Araştırma prosedürü Bursa Uludağ Üniversitesi Araştırma ve Yayın Etik Kurulları Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve Yayın Etik Kurulu tarafından 28.05.2021 tarihli ve 2021-05 oturum sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Katılımcı Onamı: Çalışmaya katılan tüm bireylerden onam alınmıştır.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Yazar Katkıları: Fikir – A.Ş.S.; Tasarım – E.A.; Denetleme – A.Ş.S.; Kaynak – A.Ş.S., E.A.; Malzemeler – E.A., A.Ş.S.; Veri Toplanması ve/veya İşlemesi – E.A., A.Ş.S.; Analiz ve/veya Yorum – E.A., A.Ş.S.; Literatür Taraması – E.A.; Yazıyı Yazan – E.A., A.Ş.S.; Eleştirel İnceleme – A.Ş.S.

Çıkar Çatışması: Yazarlar çıkar çatışması bildirmemişlerdir.

Finansal Destek: Yazarlar bu çalışma için finansal destek almadıklarını beyan etmişlerdir.

Informed Consent: Consent was obtained from all individuals participating in the study.

Ethics Committee Approval: Ethics committee approval was received for this study from the ethics committee of Bursa Uludağ University. (Date: 28.05.2021, Decision No: 2021-05).

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Author Contributions: Concept – A.Ş.S.; Design – E.A.; Supervision – A.Ş.S.; Resources – A.Ş.S., E.A.; Materials – E.A., A.Ş.S.; Data Collection and/or Processing – E.A., A.Ş.S.; Analysis and/or Interpretation – E.A., A.Ş.S.; Literature Search – E.A.; Writing Man – E.A., A.Ş.S.; Critical Review – A.Ş.S.; Other – A.Ş.S.

Declaration of Interests: The authors have no conflicts of interest to declare.

Funding: The authors declared that this study has received no financial support.

Kaynakça

Acay Sözbir, S., & Çamlıbel Çakmak, O. (2020). Analysis of Children's Songs by Muammer Sun in terms of Value Education. *International Online Journal of Educational Sciences*, 12(5), 205–222. [CrossRef]

Apaydınlı, K. (2017). Türk Beşleri ve Türkiye'deki Çok Sesli Koro Eğitime Katkıları. ERPA International Congress on Education. Bildiriler Kitabı: 18-21 Mayıs (ss. 255–265). Budapeşte.

Başkale, H. (2016). Nitel Araştırmalarda Geçerlik, Güvenirlik ve Örneklem Büyüklüğünün Belirlenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 9(1), 23–28.

Çepni, S. (2009). *Araştırma ve proje Çalışmalarına giriş*. Celepler Matbaacılık.

Creswell, J. W., & Plano Clark, V. L. (2020). *Karma Yöntem Araştırmaları Tasarımı ve Yürütülmesi*. (4. Baskı) Y. Dede & S. B. Demir (Çev.). Anı Yayıncılık.

Demirci, B., & Parasız, G. (2012). Klasik batı müziği ve Çağdaş/Çok sesli türk müziği Eserlerinin SeslendirilmesinetyöneliksınıfıçıbirDeğerlendirme. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(2), 179–187.

Ece, A. S. (2007). Çoksesli Türk Müziği Bestecileri ile İlgili Lisansüstü Tez ve Yayınlar Antolojisi. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(2), 148–164.

Ersoydan, M. Y., & Köse, H. S. (2010). Müzik eğitimi ana bilim Dalı Koro Yöneticilerinin en çok tercih ettikleri Çoksesli Çağdaş Türk Koro müziği Eserleri. *Fine Arts*, 5(4), 192–198.

İlyasoğlu, E. (2007). *71 Türk Bestecisi*. (1. Baskı). Pan Yayıncılık.

Kılıç, F. (2009). Çoksesli batı Müziğinin Türk Modernleşmesindeki önemi. 38. İcanas uluslararası asya ve kuzey afrika çalışmaları kongresi Bildiriler Kitabı I (ss. 455–464).

Krefting, L. (1991). Rigor in qualitative research: The assessment of trustworthiness. *American Journal of Occupational Therapy*, 45(3), 214–222. [CrossRef]

Say, A. (2015). *Müzik tarihi*. (9. Baskı). Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Sun, S. A. (2011). *Karnında güneş olan Adam Muammer Sun*. (1. Baskı). Sevdâ-Cenap And Müzik Vakfı Yayınları.

Uçan, A. (2019, Ocak 19). *Muammer Sun'un Türk müzik devrimindeki yeri ve önemi: Akortlu doğdu, akortlu yetişti-çalıştı ve devrimi yeniden akortladı*. <http://www.muzed.org.tr/?p=1823> (Erişim Tarihi: 15.12.2021)

Yedig, S. (2012). *Anılardaki Adnan Saygun*. (1. Baskı). Pan Yayıncılık.

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel araştırma Yöntemleri*. (8. Baskı). Seçkin Yayıncılık.

Structured Abstract

Muammer Sun, one of Turkey's most important educational music composers, passed away on January 16, 2021. Coming to the forefront with his composing, founder, and authorship of many music institutions, as well as being an educator, Sun left behind his compositions, as well as the books he wrote for music and musical education.

Muammer Sun composed many school songs for music education and published his songs in his books. In addition, by writing Turkish lyrics to foreign melodies, he contributed to the inclination of students in Turkey to polyphonic musical works. In addition to the books *Solfeggio 1* and *Solfeggio 2*, which are still the cornerstones of music education in Turkey, with his songs, through books such as *Choir Songs (Koro Şarkıları)*, *Song Bunch (Şarkı Demeti)*, *Wild Flowers (Kır Çiçekleri)*, *20 Polyphonic Folk Songs for Children and Teenagers (Çocuklar ve Gençler için Çoksesli 20 Türkü)*, *Songs for Children (Çocuklar için Şarkılar)*, *Song Bundle for Children and Teenagers (Çocuklar ve Gençler için Şarkı Demeti)*, *The Most Beautiful School in 50 Years (Elli Yılın En Güzel Okul Şarkıları)*, *The Most Beautiful School Songs of 80 Years (Seksen Yılın En Güzel Okul Şarkıları)*, he made it possible to use folk songs and songs in the education of children (Sun, 2011: 342). Contributing not only to the musical education of children but also to the education of young people with these books, Muammer Sun aimed to contribute to choir education with the books "Chorus Repertoire" and "Extended Choir Repertoire for Youth Choirs" (İlyasoğlu, 2007: 140-141).

Muammer Sun, who has composed many works for choirs with and without accompaniment in order to preserve the permanence of choral music in our country, prepared the Regulation for Children's and Youth Choirs in the late 1960s and established a total of 166 children's and youth choirs (Sun, 2011: 339). In addition to all these choirs, choir training is also provided in professional music education institutions. Choir lessons, which have an important place in the programs of the Music Education Department, are carried out as a compulsory field course. Within the scope of this course, it is aimed to have information about the stylistic features of various choral works in Turkish and world choral literature, to perform vocalization/interpretation studies on these works, and to create a rich repertoire (Ersoydan and Köse, 2010: 193).

After Apaydın's (2017) work in terms of Turkish five, the usage status of the choral works of Muammer Sun, who is a very important musical person in terms of different fields of Turkish music education, is a matter of curiosity. It is thought that music teacher candidates should get to know Muammer Sun closely, especially in terms of his educator personality, and that his works will contribute to their musical development.

The research, trying to determine the use of Turkish works in choir lessons and the views of the instructors about the sufficiency of the existing Turkish choral works, aimed to determine the use of Muammer Sun's works, which works of the composer are performed in choir lessons, how the works are selected, and the importance of these works in terms of choir education. In line with this purpose, the main problem statement of the research "What are the views of the instructors on the use of Muammer Sun's choral works in the choir lessons of the music education department?" has been determined.

In the research, answers are sought for the following sub-problems as the solution to the problem.

1. What are the participants' views on the use and proficiency of contemporary Turkish music choral works used in choir lessons?
2. What are the participant views on the use of Muammer Sun's choral works in choir lessons?
3. What are the participant views on the importance/contribution of Muammer Sun's choral music works in terms of music education?

In this study, phenomenological approach, one of the qualitative research methods, was used. Within the scope of this research, the opinions of the instructors working in the departments of music education and conducting choir lessons on the contemporary Turkish music choir repertoire and the choral works of Muammer Sun were determined by the prepared interview form. Thus, in-depth research has been made on the use of contemporary Turkish music choral works and Muammer Sun's choral works in choir education. The study group of the research was formed with six choir instructors who agreed to participate in the study on a voluntary basis.

In line with the findings obtained from this study, it has been determined that all of the choir instructors working in the music education departments of the education faculty in Turkey use contemporary Turkish music choral works in their lessons. In the research, it was determined that Muammer Sun's choral works were used because of their suitability in terms of prosody, richness in harmonic terms, easy learning, introducing polyphony, appealing to students, and reinforcing national feelings. In addition, the participants stated that Muammer Sun's choral works are works aimed at gaining the target behaviors they have determined, since they are works that contain an understanding from the national to the universal, introduce the elements of Turkish music, rich in rhythm, and contain articulation-enhancing elements.

In the research, it is suggested that the participants should compose more choral pieces that can be used in choir education and that folk songs and pieces should be arranged by different composers, thus enriching the choir repertoire.